

katerih se je raba spremenila, smo lahko neposredno ovrednotili socialnogeografske dejavnike, ki so vplivali na novejšje spremembe v rabi tal.

Fotointerpretacija aeroposnetkov se je izkazala kot časovno in stroškovno ekonomična metoda pridobivanja svežih in zanesljivih, prostorsko orientiranih podatkov za agrarnogeografska raziskovanja. Stereoskopsko opazovanje olajša razumevanje bogatega spleta pokrajinskih elementov, zato so aeroposnetki pomembni tudi pri vrednotenju posameznih faktorjev, ki sooblikujejo agrarno rabo tal. Tako so bile npr. informacije o nagibih zemljišč, ki smo jih dobili ob fotointerpretaciji, odločilne za vrednotenje vpliva strmine na spreminjanje rabe tal, čeprav smo za tovrstno analizo uporabili tudi podatke digitalnega modela reliefa Slovenije. Iz aeroposnetkov sta razvidni tudi velikost in razporeditev parcel s spremenjeno rabo, kar nam posredno daje podatke o značilnostih zemljiških lastnikov. Manjše parcele v neposredni okolici svojih domov zasajajo (največ s sadnim drevjem in trtami) polkmetje, večji kmetje pa obdelujejo in na novo urejajo večje kmetijske parcele, ki so lahko tudi bolj oddaljene od domačije. Fotointerpretacija aeroposnetkov za agrarno geografijo pomeni mnogo več kot le nadomestilo za pogosto neažurne in netočne statistične ter katastrske podatke o kmetijski rabi tal. Ker zagotavlja celovit vpogled v pokrajino, je primerna tudi za vrednotenje procesov oblikovanja in spreminjanja agrarne rabe tal.

Na koncu sem dolžan izreči zahvalo Geodetskemu zavodu RS, ki je omogočil uporabo aeroposnetkov (po odobritvi Republiške geodetske uprave) in delo na Kartoflexu.

mag. Brane Pavlin

Franc Anton Steinberg in Idrija

(1684-1765, idrijska leta 1724-1747)

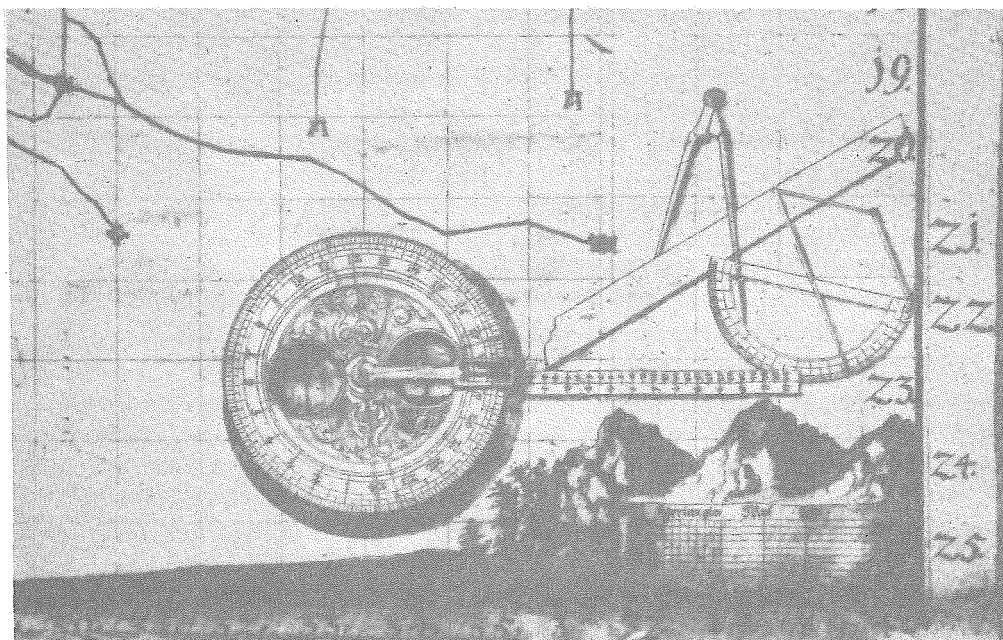
Tè dni sem prejela zgibanko z istim naslovom. Izdana je bila ob slovesnem odkritju spominske plošče Francu Antonu Steinbergu dne 19.11.1991 v Idriji. Ploščo je postavil Odbor za praznovanje 500-letnice rudnika živega srebra in mesta Idrija pri Skupščini občine Idrija. Avtor teksta je priznani zgodovinar in raziskovalec geodetske in kartografske preteklosti g. Branko Korošec, ki je imel ob tej priložnosti v Idriji tudi predavanje. Iz njegovega teksta povzemam nekaj podatkov:

Franca Antona Steinberga uvrščamo med vrle može, ki so ob bok Evropi oblikovali kulturno zgodovino Slovencev. Bil je politehnik, zemljemerec, raziskovalec Krasa, slikar in dolgoletni kameralni svetnik, upravnik živosrebrnega rudnika in pobudnik rudniške zemljemersko-kartografske šole v Idriji. Omenili bomo samo nekaj njegovih aktivnosti. Izdelal je topografsko karto za obnovo kameralne ceste prek Planinskega polja (1718-1721), ki velja (verjetno) za prvo slovensko tematsko karto. Ima največje zasluge za zasnovo kasnejše, sloveče Idrijske jamomerske in kartografske šole, katere predstavniki so bili: oba Mraka, goriški Bonn in mlajši Haas. Steinberg je izumil zemljemersko orodje „universal geometricum“, bil je zaslužni Idrijčan, raziskovalec Cerkniškega jezera, pisec knjige o Temelnjem poročilu o prečudovitem, na notranjskem Kranjskem ležečem Cerkniškem jezeru v slovenščini, nemščini in

francoščini, avtor glosarija notranjsko narečnih slovensko-nemških-francoskih imen jezerskih pojavov in živalskega sveta.

Zaradi vsega naštetega si ta pomembni mož iz 18. stoletja zasluži ohranitev spomina nanj.

mag. Božena Lipej

Slika: Franc Anton Steinberg: Detajl zemljevida idrijskega rudnika iz leta 1728 – merilna skala, šestilo, ravnilo, kotomer, merilna letev in jamska busola